

RINGERIKE KOMMUNE

VURDERING AV UTTALELSER - HØRING OG OFFENTLIG ETTERSYN AV PLANFORSLAG 3305_476 Detaljregulering for Hensmoen nord

Oppsummert og kommentert av forslagsstiller 20.09.2024.

Kommentert av kommunedirektøren 25.09.2024.

Liste over uttalelser og merknader

Nr.	Navn	Dato
1.	Erik Utistog	06.03.2024
2.	Bane NOR	08.03.2024
3.	Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)	13.03.2024
4.	Direktoratet for mineralforvaltning (DMF)	04.04.2024
5.	Buskerud Fylkeskommune	05.04.2024
6.	Heidi Janka Berg	05.04.2024
7.	Mattilsynet	05.04.2024
8.	Statsforvalteren i Oslo og Viken	05.04.2024
9.	Ragnhild E. Waagaard	07.04.2024
10.	Statens vegvesen	12.04.2022

Oppsummering av uttalelser

Forslagsstillers kommentar

Kommunedirektørens kommentar

Nr.1 Erik Utistog

Er eier av gnr 92, bnr 149, Hensmoveien 108.

Viser til betraktelig økt støynivå sommeren 2023. I tillegg er det kontinuerlig arbeid 24/7, 3 skift i området. Dette medfører at salg av bolig til privatmarkedet ikke er mulig. Mener det er på tide at kommunen løser problemet med kombinasjon boliger og industri. Utistog er positiv til at hele området reguleres til industri, men avventer at industrien kommer med en anstendig løsning, slik at alle boligene i området kan få etablere seg på nytt andre steder.

Området som reguleres til industri omfatter også den eksisterende boligbebyggelsen i området. Boligbebyggelsen lå tidligere i LNF-formål i kommuneplanens areal. Når nå boligtomtene er regulert til industri, åpner dette for at disse kan kjøpes opp av næringsinteressenter som har behov for areal til industri.

Salg av eiendom er en privatrettslig sak som ikke vedkommer reguleringsplanen.

Utistog kan, ut fra reguleringsformål, nå tilby sin eiendom til næringsaktører.

Kommunedirektøren deler uttalelsens syn om at blanding av boligområder og tungindustri ikke er en god kombinasjon, og er derfor positive til at området reguleres i sin helhet med industri.

Kommunedirektøren kan ikke regulere eller sette krav til tidspunkt for salg av eiendom, da dette er en privatrettslig affære. Kommunedirektøren anbefaler imidlertid at forslagsstiller og beboere går i dialog om salg av eiendommer til industribruk.

Nr.2 Bane NOR

Dagens overvannshåndtering er ikke tilfredsstillende for Bane NOR, da overvann fra tilgrensende eiendommer ofte renner inn til spor og andre tekniske innretninger. Dette medfører problemer for driften. Mener § 3-8 bør presisere at overvann skal håndteres internt på eiendommen.

Presisering av § 3-8 ved at overvann skal håndteres internt på eiendommen.

Foreslår at § 2-3 endrer formuleringen «bygg» til «tiltak». Dette for å unngå at avrenning og masser ledes mot jernbanen.

§ 2-3 endres til også å omfatte anlegg. Dette skal sikre Bane NOR sitt ønske.

Ber om at § 6-10 endres til: «Innenfor området tillates anlegg og installasjoner for jernbanedrift».

Endringen etterkommes.

Det vises til mulig sportilknytning mellom industrispor/sidespor og det nasjonale jernbanenettet forutsetter inngåelse av en tilknytningsavtale mellom partene.

Reguleringsplanen legger ingen føringer for inngåelse av en tilknytningsavtale. Dette kan eventuelt gjøres uavhengig av reguleringsplanen.

Ber om en kvalitetssikring av Trafikkvurdering i pkt.2 – Trafikksituasjonen – Randsfjordbanen, og beregning av antall toglaste. Mener det ikke tydelig

Trafikkvurderinger Hensmoen nord er revidert etter gjennomførte trafikktegninger i mai - juni 2024. Tall og summering er rettet opp.

Kommunedirektøren noterer seg at forslagsstiller har gjort foreslåtte endringer i bestemmelsen for overvannshåndtering. Videre er det stilt krav om at løsning for overvannshåndtering skal illustreres og dokumenteres før igangsettingstillatelse kan gis, jf. punkt 2.1.

Kommunedirektøren noterer seg at forslagsstiller har gjort foreslåtte endringer i bestemmelsen.

Kommunedirektøren noterer seg at forslagsstiller har gjort foreslåtte endringer i bestemmelsen.

Kommunedirektøren viser til forslagsstillers kommentar, og at en fremtidig tilknytning må gjøres i samråd med jernbanemyndigheten.

Uttalelsen krever ingen ytterligere kommentar.

hvordan man kommer fram til konklusjonene. Kan tyde på unøyaktig summering.

Nr.3 NVE

NVE ser det som positivt at det er avsatt en kantsone mot elva, samt at bestemmelse 7.1 ivaretar denne.

Tas til etterretning.

Kommunedirektøren bemerker seg uttalelsen.

Knyttet til kvikkleireskredfare baserer NVE seg på totalsonderinger utført av Løvlien Georåd og Skrid AS sin rapport. Ut fra de reelle topografiske forholdene og grunnundersøkelsene, tas konklusjonen om at arealene har sikker byggegrunn til etterretning.

Tas til etterretning.

Kommunedirektøren bemerker seg uttalelsen. Utredningen er gjennomgått av fagfolk i kommunen, og det settes ikke spørsmål ved konklusjonen.

For overvannshåndtering (§ 3.8) mener NVE at gjentaksintervallet bør justeres opp i tråd med nytt regelverk, samt om dette vil kunne påvirke flomforholdene i elva Væla negativt.

Det er utarbeidet rapport den 27.06.2024-*Hensmoen Industriområde - overvann og flomverdier*. Rapporten er justert i tråd med nytt regelverk. Flomforholdene i Væla påvirkes i liten grad av de gjennomførte beregningene.

Kommunedirektøren noterer seg at gjentaksintervallet for bestemmelsen er oppjustert i tråd med nytt regelverk.

Kommunedirektøren noterer seg at forslagsstiller har endret ordlyden i bestemmelsene til at alt overvann skal håndteres internt på eiendommene.

Beregning av flomfare er mangelfull i forhold til at rapporten ikke viser hydraulistiske modeller eller gode faglige modelleringsresultater. Det er heller ikke utført vannlinjeberegning i form av hydraulisk modeller. Det anses at planforslaget ikke avklarer reell flomfare i tråd med gjeldende sikkerhetskrav. NVE har innsigelse til planen da sikkerhet mot flomfare ikke er tilstrekkelig avklart og ivarettatt, jf. pbl. §28, samt TEK17 § 7-2.

Rapporten *Hensmoen Industriområde - overvann og flomverdier* av 27.06.2024, svarer ut NVE`s kommentarer. Beregningene er basert på hydraulistiske modeller og det er gjennomført vannlinjeberegninger. Beregningene viser en vannstandsheving på 4 cm i forhold til tidligere beregninger. Faresone flom, innlagt i plankartet, fanger opp denne vannstandshevingen.

I ny rapport for overvann og flom, datert 27.06.2024, er det vist en påvirkning på økt vannstand i Væla på 4 cm, dersom alt overvann ledes til vannet, uten fordrøyning.

NVE anbefaler at det gjennomføres en uavhengig kvalitetssikring i tråd med veileder 3/2022.

Kommunedirektøren anser at planområdets størrelse tilsier at lokal håndtering av overvann kan gjennomføres, og godtar derfor at overvannsløsninger og plassering kan vises i forbindelse med detaljprosjektering og byggesøknad.

Nr.4 DMF

DMF har ikke mottatt varsel om oppstart av planarbeidet, og har derfor ikke fått mulighet til å komme med innspill til planen.

Har planfaglig råd om at KU må oppdateres slik at denne inkluderer vurdering av ny arealbruk på en nasjonalt viktig mineralforekomst.

Utvidelse av byggeområdet mot øst gir et netto masseoverskudd på ca. 398 000 m³. DMF mener at bruken av overskuddsmassene bør være til samfunnsnyttige formål og ikke til deponi/oppfylling innen planområdet. Dette i henhold til pkt. 42, 43 og 44 i nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging.

Mineralloven gjelder for ethvert uttak av mineraliske forekomster. Unntaket er for «uttak som hovedsakelig er en del av annen utnyttelse av grunnen».

DMF ble ikke varslet om oppstart av planarbeidet da planområdet er avsatt til næringsvirksomhet-eksisterende og fremtidig i gjeldende kommuneplan.

Ny arealbruk er avklart på kommuneplannivå. Området består i hovedsak av eksisterende industribebyggelse og områder for industri, på en grusavsetning. Det er derfor ikke mulig å utnytte grusressursen i området. Denne er i tillegg viktig å ivareta for lokal overvannshåndtering/fordrøyning og infiltrasjon.

Massenes beskaffenhet og bruksområde må avklares ved søknad om IG. Da det ikke er homogene fjellmasser som skal tas ut, og dermed ikke kjent kvalitet/bruksområde til massene, vil bruken av massene fastsettes i byggesaksbehandlingen. De massene som ikke er salgbare til markedet, men som er egnet for oppfylling, vil bli benyttet til dette. Øvrige masser vil benyttes til samfunnsnyttige formål.

Uttak av fjellmasser vil være nødvendig for å tilrettelegge for areal til næringsvirksomhet. Uttaket er ikke primært et masseuttak.

Kommunedirektøren beklager at Direktoratet ikke ble varslet ved varsel om oppstart av planarbeidet.

Kommuneplanens samfunnsdel gir føringer for god næringsutvikling, og ivaretagelse av mineralressurser. Gjennom behandling av kommuneplanens arealdel, er det gjort en vurdering av disse hensynene innenfor planområdet, der hensynet til viktige industribedrifter og deres mulighet for videre drift og utvikling ble prioritert.

Kommuneplanens samfunnsdel gir gode føringer for ivaretagelse av drivverdige masser, og hvordan uttaket skal gjennomføres. Kommunedirektøren tar Direktoratets uttalelse til følge, og har foreslått et nytt punkt i bestemmelsene, punkt 3.10 for massehåndtering. Bestemmelsen stiller krav til en massehåndteringsplan, der det blant annet redegjøres for gjenbruksmasser, overskuddsmasser, og plan for gjennomføring.

Kommunedirektøren anser uttaket som konsesjonspliktig, og anbefaler at denne vurderingen gjøres i planen for massehåndtering. Området rundt Hensmoen er registrert med nasjonalt viktig forekomster av mineraler, og kommunedirektøren mener derfor det er viktig at det gjøres en vurdering av kvaliteten på massene gjennom en konsesjon.

Nr.5 Buskerud fylkeskommune

Mener det hadde vært mest hensiktsmessig at områdene avsatt til LNF i gjeldende kommuneplan ble avklart i overordnet planarbeid før utarbeidelse av reguleringsplan. Når dette ikke er gjort, er det positivt at dialogmøte med berørte eiendommer ble gjennomført før oppstart av planarbeidet ble annonsert.

Fylkeskommunen er positiv til sikring av opparbeidelse av gang- og sykkelveg. Det er også positivt at det er sikret vegetasjonsskjerm og byggegrense mot vassdraget.

Etterlyser konkrete vurderinger av hvilken effekt planlagt arealbruk vil kunne ha på nærliggende vannforekomster, bl.a. om overvannshåndtering vil være i tråd med vannforskriftens bestemmelser.

De topografiske forholdene tilsier at det er potensiale for å gjøre funn av automatisk fredete kulturminner innen deler av planområdet. Ut fra dette må det gjennomføres en arkeologisk registrering. Denne må bestilles hos fylkeskommunen. Ut fra dette søker fylkeskommunen utsatt høringsfrist for endelig uttalelse.

Ferdigstilt arkeologisk registrering

Fylkeskommunen skriver i brev, 22.05.2024, at det er gjennomført registrering innenfor planområdet, og det ble ikke oppdaget automatisk fredede kulturminner.

Fylkeskommunen anbefaler at det legges inn en bestemmelse om meldeplikt ved funn av kulturminner, jf. kulturminnelovens § 8.

Å kombinere boligbebyggelse og industrivirksomhet er ingen god løsning. Derfor ble det valgt å regulere boligene i LNF til industriformål.

Planprogrammet, som viser ønsket omregulering av boligene i LNF, ble vedtatt i hovedutvalget for miljø- og arealforvaltning 16.08.2021 og Formannskapet's Strategi og plan 25.08.2021.

Tas til etterretning.

Planlagt arealbruk og effekt på avrenning til Væla, mener vi er avklart i planbestemmelse 2.2-med krav om tilkobling til kommunalt VA-nett for spillvann. Ikke forurenset overvann skal infiltreres/fordrøyes på egen tomt, før påslipp til Væla. De omtalte gode grusavsetningen i planområdet vil sikre naturlig rensing av overvannet, før dette siger ut i Væla.

Det er bestilt arkeologisk befaring av området den 09.04.2024. Ringerike kommune innvilget utsatt høringsfrist til 01.07.2024.

Uttalelsen krever ingen ytterligere kommentar.

Kommunedirektøren noterer seg uttalelsen.

Kommunedirektøren noterer seg at bestemmelser om håndtering av overvann er endret i tråd med uttalelser fra overordnede myndigheter.

Kommunedirektøren noterer seg resultatet av befarings og fylkeskommunens konklusjon.

Fylkeskommunens anbefaling om bestemmelse lå også inne i planforslaget ved høringen, og vil videreføres.

6. Heidi Janka Berg

Berg viser til at utelager for Sateba AS, jernbanedrift, knusing av jernbanesviller og andre betongarbeider medfører at støyen for hennes hytte blir enda mer merkbar. Dette medfører at bruksverdi og salgsverdi av hytta blir betydelig forringet.

Knyttet til støy fra aktivitetene på industriområdene og påvirkning denne har for hytta, er det i planbestemmelse 3.5 fastsatt at støy skal tilfredsstillende grenseverdiene i henhold til retningslinjene i T-1442. Det er bygget en støyvoll for skytebanen, og en støyvoll på Bl3 mot nordvest og Berg sin hytte. Beregnet støybelastning i sumvirkning fra vegtrafikk-, jernbane- og industristøy, maks støybelastning på fasade viser for eiendom 92/146: sumvirkning dagens – 48,1 dB. Sumvirkning fremtidig – 52,3 dB. Støyretningslinjene viser til at støynivå på uteoppholdsareal og utenfor vinduer til rom med støyfølsomt bruksformål skal være mindre eller lik 55 dB. Støyberegningen viser at støybelastningen ligger under kravet i T-1442.

Kommunedirektøren bemerker seg uttalelsen, og registrerer at hjemmelshaver vil få økt støybelastning for sin eiendom, som følge av tiltaket.

Kommunedirektøren viser til gjeldene bestemmelser om støyskjerming av støyfølsom bebyggelse, og at dette skal gjennomføres som en del av planarbeidet.

Berg viser til at hennes eiendom gnr.92, bnr.146, ligger i et område som tidligere var regulert som fritidsområde.

Berg sin hytte ligger, og har alltid ligget i LNF formål i kommuneplanens arealdel. Området har ikke tidligere vært regulert.

Forlanger et tilsvarende om hva kommunen vil bidra med for å bøte på situasjonen knyttet til økonomisk tap av hytteverdi og tap av menneskelig verdi.

Så lenge hytteeiendommen ligger i LNF-område som grenser til et industriområde, gir dette et signal for eiendommen på hva som er mulig i forhold til bestemmelsene til LNF-formålet i kommuneplanen. Etablert støyvoll viser at beregnet støy for eiendommen ligger under kravet i støyretningslinjene til T-1442.

Kommunedirektøren har svart ut kravet fra hjemmelshaver og økonomisk kompensasjon fra kommunen sin side. Brevet finnes [her](#). Kommunedirektøren vurderer at hjemmelshaver ikke har krav på erstatning eller innløsning. Denne vurderingen gjelder kun kommunens ansvar.

7. Mattilsynet

Mattilsynet kommenterer forhold som angår drikkevann og hensynet til plantehelse og spredning av planteskadegjørere. De finner at disse innspillene er medtatt i planprosessen, og har ingen øvrige merknader til planen.

Tas til etterretning.

Uttalelsen krever ingen ytterligere kommentar.

8. Statsforvalteren i Oslo og Viken

Mener det er positivt at det legges opp til en bedre utnyttelse av industriområdet, og det lages en helhetlig plan for å sikre forutsigbare rammer for utviklingen videre.

Knyttet til vann er avsatt grense på 50 meter i nord positivt. Viktig å bevare det smale vegetasjonsbeltet der dagens bebyggelse ligger tett på elva.

For støy og eksisterende boliger innen planområdet mener statsforvalteren at det er et fornuftig plangrep at disse reguleres til industriformål.

Knyttet til boligene sør for industriområdet, med rekkefølgebestemmelser som skal sikre nødvendig støyskjerming, etterlyses hvilke boliger dette gjelder og hvilke tiltak som skal iverksettes.

Statsforvalter har ingen spesielle merknader til støy for friluftsområdene som omgir industriområdet.

Statsforvalteren viser til et viktig grep for å begrense konsekvensene av den støyende virksomheten til omgivelsene, ved å begrense når det kan foregå drift innen området. Ber om at det vurderes en begrensning for industrivirksomheten, eventuelt konkrete begrensninger for spesielt støyende aktivitet i helger og kveld/natt.

Statsforvalteren viser til NVE's innsigelse til flom, og legger til grunn at dette blir løst i dialog med NVE.

Tas til etterretning.

Regulert byggegrense og regulering av vegetasjonsskjerm sikrer de påpekte forholdene.

Tas til etterretning.

Det er de to boligene Hensmoveien 54 (271/54) og Hensmoveien 68 (271/98) som ligger inntil og på vestsiden av Hensmoveien før kulverten under E16. Disse ligger i gul støysone for dagens vegtrafikk, samt i gul støysone fremtidig for samlet støy for veg, bane og industri. Tiltak vil være etablering av støyskjerm langs Hensmoveien som demper støyen fra trafikk.

Tas til etterretning.

Normal drift i industriområdene er på dagtid. Knyttet til spesielle oppdrag for bedriftene i området, kan det forekomme behov for døgnkontinuerlig drift. Dette er et unntak. Per i dag har Sateba AS drift med 3 skift. I et område med industri må det påregnes denne typen aktivitet. Det er derfor ikke formålstjenlig å knytte begrensninger til industrien i området.

Innsigelse skal avklares/løses med NVE.

Kommunedirektøren bemerker seg uttalelsen.

Kommunedirektøren bemerker seg uttalelsen, og viser videre til foreslått byggegrense mot vegetasjonsbelte.

Kommunedirektøren bemerker seg uttalelsen.

Kommunedirektøren viser til gjeldene bestemmelser om støyskjerming av støyfølsom bebyggelse, og at dette skal gjennomføres som en del av planarbeidet.

Formålet med reguleringsplanen er å rendyrke området som et område for tungindustri, og kommunedirektøren ønsker derfor ikke å sette begrensninger for driften av næringsområdet. Kommunedirektøren anbefaler imidlertid at forslagsstiller og beboere går i dialog om salg av eiendommer til industribruk på et tidlig tidspunkt.

Kommunedirektøren viser til kommentaren til NVEs uttalelse. Kommunedirektøren mener innsigelsen

kan løses gjennom dialog, oppdaterte dokumenter, og krav i bestemmelser.

9. Ragnhild E. Waagaard

Påpeker at pbl. § 1-8 fastsetter at det innen 100-metersbeltet langs vassdrag skal tas særlige hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og allmenne interesser. Viser til at bredden på vegetasjonsskjermen på det smaleste er på 10 meter og byggegrense innenfor er på 4 meter. I tillegg er det heller ikke 100 meter sone i de nye områdene nærmest Sætervad våtmarksområde. Dette er uheldig knyttet til flom og dermed forurensning fra overflatevann som føres til elva og resipienten Ådalselva naturreservat 2,5 km nedstrøms Hensmoen nord. Mener dette strider med den regionale vannforvaltningsplanen. Reguleringsplanen må derfor ta nødvendige hensyn til vannmiljøet og det fastsatte miljømålene.

Henviser til at det ligger et skogsområde med hytter innen planområdet, og at støy fra aktivitetene på Hensmoen nord må minimeres. Tilgjengelig adkomst til Vælvannveien og Vælsveien gjennom industriområdet er viktig for brukere av området.

10. Statens vegvesen

Ved varsel om planoppstart hadde Statens vegvesen innspill til følgende tema: Samordnet areal- og transportplanlegging, støy, byggegrense, trafikk-analyse, teknisk detaljplan, gjennomføringsavtale, trafiksikkerhet og overvannshåndtering. SVV synes disse temaene er godt ivaretatt.

SVV har følgende merknader til planen:

Trafikktall for E16, som er benyttet i kapasitetsvurderingen av krysset, er for lave.

Vegetasjonsskjermen på det smaleste regulerer dagens situasjon langs elva ved de eksisterende boligene.

Regulert vegetasjonsskjerm for de nye områdene er i henhold til avsatt figur i kommuneplanens arealdel.

Flomsone knyttet til Væla og der denne vises i formål BI3, er det krav om at terreng skal fylles opp slik at dette området ikke blir liggende under vann ved flom. Dermed vil ikke flom gi økt avrenning og mulighet for forurensning/tilslamming av elva.

Knyttet til regional vannforvaltningsplan og mulig forurensning vises til svar gitt under Buskerud fylkeskommune.

Støy knyttet til eksisterende hytter, vises det til svar gitt for Heidi Janka Berg. Adkomsten til omtalte veiene og områdene mener vi er løst i regulering av gang- og sykkelveg gjennom industriområdet.

Tas til etterretning.

Dette er rettet opp i den reviderte rapporten med trafikkvurdering Hensmoen nord.

Kommunedirektøren viser til at eksisterende grøntbelte ivaretas i planområdet, og at det er etablert en byggegrense mot grøntbeltet for ytterligere ivaretagelse. Det vises til Statsforvalterens uttalelse om samme tematikk.

Kommunedirektøren anser at tilgangen til fritidsbolig, samt friluftsområder via gang-, sykkel-, og bil ivaretas, og forbedres, som en del av planforslaget.

Ringerike kommune har gjennomført nye tellinger etter anbefaling fra Statens vegvesen. De nye

Savner er dokumentasjon for kommunale trafikk-tellinger i Hensmoveien (v. Berte O. Steen).

SVV anbefaler sterkt at det gjøres nye trafikktegninger i krysset for å få et bedre grunnlag for å fastslå faktisk ÅDT, andel lange kjøretøy, dimensjonerende timetrafikk og fordeling mellom retninger og svingebevegelser.

Knyttet til byggegrense langs E15, 50 meter fra midtlinje veg, der avstanden målsatt på kartet, men målelinjen er ikke vist fra midt veg.

Arm av Hensmoveien f_SKV1, er regulert nærmere E16 uten at det er gitt noen begrunnelse for det. SVV fastholder at f_SKV1 bør ligge der eksisterende veg er, eventuelt kan den flyttes marginalt nærmere E6.

Knyttet til planbestemmelse § 3.5 om støy mener SVV at det vises til Klima- og miljødepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442/2021, tabell 2.

Det er gjennomført trafikktegninger mai og juni 2024 for den kommunale vegen, krysset og på E16.

På bakgrunn av nye trafikktegninger er dette rettet opp i den reviderte rapporten med trafikkvurdering Hensmoen nord.

Dette er en «teknisk» justering i forhold til at det ikke vises informasjon utenfor plangrensen.

Dette er riktig observert og plankartet er rettet opp. f_SKV1 omfatter eksisterende veg men utvides i bredde til totalt 7 m. Dvs. marginalt nærmere E6 enn dagens situasjon.

Planbestemmelse § 3.5 er rettet opp i henhold til merknad fra SVV.

tegningene har gitt et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for revidert trafikkanalyse. Den revidert trafikkanalysen konkluderer med at færre kjøretøy bruker krysset enn tidligere antatt, og at kapasitetsberegningen for krysset i 2044 vil være 75% belastningsgrad, mot 79% belastningsgrad ved forrige utredningsrapport.

Kommunedirektøren bemerker seg uttalelsen, men viser til at hensynet til europaveien er tilstrekkelig ivaretatt, til tross for den karttekniske vurderingen.

Kommunedirektøren bemerker seg at plasseringen for f_SKV1 er endret på bakgrunn av uttalelsen.

Kommunedirektøren noterer at bestemmelsen er endret i tråd med uttalelsen.